
BEZPEČNOST (NEJEN) DĚTÍ V DIGITÁLNÍ DŽUNGLI

Jiří Kučík

jiri@kucik.cz

[linkedin.com/in/jiri-kucik](https://www.linkedin.com/in/jiri-kucik)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

AGENDA

- školka v době koronavirové
- bezpečnostní povědomí
- jak učit děti bezpečnému chování v digitální džungli
- řízení informační bezpečnosti
- digitální desatero pro rodiče

PROČ JSEM TADY JÁ?

PROČ JSME TADY?

ONLINE ŠKOLKA?

STRASTI ONLINE VÝUKY

Novinky.cz

Novinky.cz » Krimi » Školákům na Rokycansku při on-line výuce někdo pustil porno

NÁKAZA V OBCÍCH A
MĚSTECH

PES - INDEX RIZIKA

KAPACITA LŮŽEK A
HOSPITALIZOVANÍ

ODBĚROVÁ MÍSTA

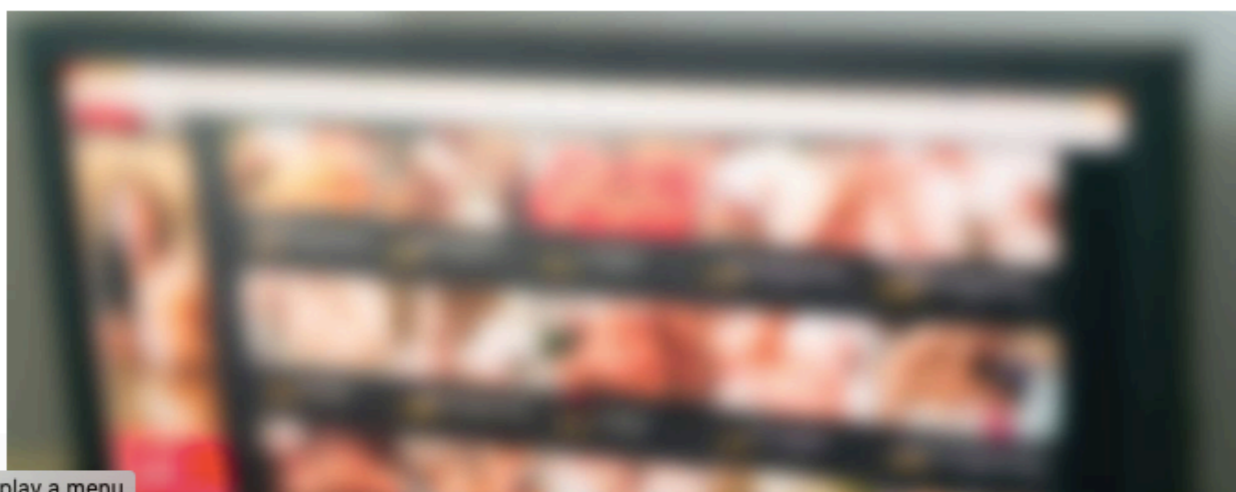
STAV HRANIC

Školákům na Rokycansku při on-line výuce někdo pustil porno

6. 11. 2020, 13:44 – pab, [Právo](#)

Nečekané zpestření středeční on-line výuky připravil žákům osmé třídy jedné ze základních škol na Rokycansku zatím neznámý vtipálek, který jim pustil video s pornografickým obsahem. Policie po něm pátrá, měl se do systému dostat přes účet jednoho z žáků.

Display a menu

CO S TÍM?

- uvědomit si rizika online komunikace a výuky
- zvyšovat bezpečnostní povědomí
- používat správně komunikační technologie

BEZPEČNOSTNÍ POVĚDOMÍ

ONLINE SVĚT JE DŽUNGLE

- online svět je úplně stejně rizikový jako reálný svět
- přežijí jen ti, kteří se v něm chovají bezpečně
- sociální sítě jsou jen nástroje na vydělávání peněz
- každý máme svůj inzertní (behaviorální) profil

RIZIKA ONLINE ŽIVOTA

- ochrana dat není celosvětově vyžadována legislativou
- únik dat vede ke krádeži online identity
- kyberšikana
- kyberstalking
- kybergrooming

KOHO SE TO TÝKÁ?

- haveibeenpwned.com

**ONLINE BEZPEČNOST
SE TÝKÁ KAŽDÉHO!**

BEZPEČNOSTNÍ POVĚDOMÍ

- je schopnost uživatele
 - pochopit, že existují bezpečnostní rizika
 - chovat se tak, aby těmto rizikům předcházel
- se musí učit a trénovat
 - “nejlepší” je poučení z vlastních chyb
- je základem informační bezpečnosti

PRINCIPY BEZPEČNOSTI

- řídit se pravidly bezpečného chování (IT hygiena)
- nespoléhat pouze na technické prostředky
- být obezřetný

JAK UČIT DĚTI BEZPEČNÉMU CHOVÁNÍ V DIGITÁLNÍ DŽUNGLI

ADEKVÁTNĚ VĚKU

- dítě školkou povinné
- školák (1. stupeň ZŠ)
- puberták (2. stupeň ZŠ)
- středoškolák
- mladý dospělý

DÍTĚ ŠKOLKOU POVINNÉ

- chce tablet a na něm pasivně konzumovat video (YouTube)
 - zásadně spolu s rodičem
 - využívat max. 1 hod. denně
- pokud chce hrát hry, tak jedině rozvíjející představivost a jiné mentální dovednosti (Minecraft)
- pokud potřebuje nějaký účet, tak k němu nesmí znát heslo

ZABEZPEČENÍ YOUTUBE

- vyzkoušejte YouTube Kids
- vytvářejte vlastní playlisty
- preferujte používání na chytré TV (není možnost prokliku na jiný obsah)

PŘEDŠKOLÁK

- dožaduje se mobilu?
 - raději NE
 - nesmí mít možnost si sám instalovat aplikace
 - nesmí mít mobilní data
- dožaduje se účtu na sociální síti?
 - NE

SLEDOVÁNÍ VYUŽITÍ SÍTĚ

- Android: Google Family Link
- Apple/iOS: Screen Time
- kromě měření času umožňuje i blokovat využití
 - není úplně spolehlivé, blokaci lze obejít

BLOKOVÁNÍ VYUŽITÍ SÍTĚ

- nastavení domácího routeru pro připojení do internetu
 - informace v manuálu nebo u prodejce
- “otevírací” hodiny v konkrétní dny v týdnu
- lze i na konkrétní zařízení (MAC adresa mobilu)
- alternativou je chytrá zásuvka (přednastavené vyp/zapnutí) pro domácí router

BEZPEČNOSTNÍ POVĚDOMÍ

- schopnost rozpoznat nebezpečí v online světě
- IT hygiena?

INFORMAČNÍ ZDROJE PRO UČITELE

- NÚKIB: Vzdělávací materiály pro MŠ
- NÚKIB: Rozcestník pro učitele MŠ
- e-bezpeci.cz
- Kraje pro bezpečný internet: On-line kurzy pro pedagogy
- saferinternet.cz (pracovní sešit Být on-line)
- NIC.CZ: Digitální stopa

BEZPEČNÁ HESLA

- čím delší, tím bezpečnější (a nemusí obsahovat “divné” znaky)
- pokud není generované, tak vytvořené mnemotechnicky
- nepoužívat opakovaně
- mít v každém systému jiné
- pravidelně měnit (po 1-2 letech nebo po úniku)
- mít je bezpečně uložené

PŘÍKLADY ŠPATNÝCH HESEL

123456

111111

123456789

123123

qwerty

abc123

password

qwerty123

1234567

1q2w3e4r

12345678

admin

12345

qwertyuiop

iloveyou

zdroj: [15 nejpoužívanějších hesel](#), Tripwire Inc.

BEZPEČNÉ ULOŽENÍ HESEL

- hlava (vlastní)
- zapečetěná obálka v trezoru (vlastním)
- správce hesel
 - aplikace: LastPass, KeePas, 1Password, Bitwarden
 - webový prohlížeč: Firefox, Chrome

BEZPEČNÉ POUŽÍVÁNÍ HESEL

- nikomu je nesdělovat
- vždy změnit, pokud mi ho někdo sdělí (a je moje)
- opatrnost při zadávání do systému
 - kamery
 - otisky na displeji telefonu

ŘÍZENÍ INFORMAČNÍ BEZPEČNOSTI V MŠ

PROCES VS. PRODUKT

- řídit (udržet) bezpečnost znamená kontinuálně
 - (re)definovat bezpečnostní politiky
 - řídit bezpečnostní rizika
 - zvyšovat bezpečnostní povědomí uživatelů
 - kontrolovat (auditovat) dodržování politik

BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY

- pravidla (opatření) pro
 - bezpečné používání IT vybavení (IT hygiena)
 - fyzickou bezpečnost
- závazné pro všechny zaměstnance i externisty
 - pedagogové
 - nepedagogičtí pracovníci
 - IT administrátoři
- závazné i pro žáky

JAK VYNUTIT BEZPEČNÉ CHOVÁNÍ?

- pro zaměstnance a externisty: ve smlouvě
- pro žáky a rodiče: ve školním řádu
 - školní řád by měl obsahovat pravidla pro chování žáků při online distanční výuce
 - školní řád by měl obsahovat pravidla pro rodiče při používání školních informačních systémů

ŘÍZENÍ RIZIK

- identifikovat reálné bezpečnostní hrozby
- ošetřit je přijetím adekvátních bezpečnostních opatření

PODMÍNKY NUTNÉ PRO ÚSPĚCH

- závazek vedení MŠ k trvalému zlepšování informační bezpečnosti
- o bezpečnostních opatřeních rozhoduje pouze vedení MŠ
 - externí IT administrátor pouze navrhuje nebo konzultuje nová opatření, příp. je technicky implementuje
- vedení jde v bezpečnosti příkladem ostatním zaměstnancům
 - pedagog jde příkladem žákům
- sankce za porušování bezpečnostních pravidel
- trvalé poučení z chyb

DIGITÁLNÍ DESATERO PRO RODIČE

Dítě v síti

Učíme se žít v digitálním světě

- flowee.cz/ditevsiti
- manuál pro rodiče a učitele

edice flowee

Mladá fronta

PRAVIDLA DIGITÁLNÍHO DESATERA

- nenechat děti v síti bez dozoru
- pochopit přitažlivost sítě pro děti
- omezit čas dětí strávený na síti
- mít rád vlastní děti
- učit děti rozpoznávat nebezpečí na síti

PRAVIDLA DIGITÁLNÍHO DESATERA

- učit děti být i bez sítě
- nespoléhat se jen na školství
- nenechat děti usínat na síti
- nenechat děti zbytečně ozařovat
- učit děti správně se chovat na síti

PRAVIDLO 1

- nenechat děti v síti bez dozoru
- jinak skončí jako oběti predátorů

PRAVIDLO 2

- pochopit přitažlivost sítě pro děti
- zákaz sítě nic neřeší

PRAVIDLO 3

- omezit čas dětí strávený na síti
- omezení je individuální
- technické překážky je pro dítě výzva obejít

PRAVIDLO 4

- mít rád vlastní děti
- online svět je svůdný a invazivní

PRAVIDLO 5

- učit děti rozpoznávat nebezpečí na síti
- učit = vědět, rozumět
- rodič si musí aktivně rozšiřovat obzory

PRAVIDLO 6

- učit děti být i bez sítě
- vést je k fyzické aktivitě
- vést je ke čtení klasických knih

PRAVIDLO 7

- nespoléhat se jen na školství
- prověřovat si činnost kroužků s online náplní

PRAVIDLO 8

- nenechat děti usínat na síti
- syndrom FOMO

PRAVIDLO 9

- nenechat děti zbytečně ozařovat
- září všechno, co je bezdrátové

PRAVIDLO 10

- učit děti správně se chovat na síti
- doporučovat jim seriózní zdroje informací a zpráv
- nutit je dodržovat IT hygienu a netiketu

0/0

DĚKUJI ZA POZORNOST
